

SAMORZĄD MIEJSKI

Miesięcznik Związku Miast Polskich

Nr 4 (195) kwiecień 2013

ISBN 1730-5187

Samorząd jako pracodawca

Rusza nowy projekt i konkurs dla JST

W NUMERZE

KRONIKA KRAJOWA

V Podczas odbywającego się w Pałacu Prezydenckim 17 kwietnia br. spotkania „Dialog na rzecz lokalnego rozwoju” organizowanego w ramach Forum Debaty Publicznej przedstawiono wstępne założenia Kanonu konsultacji lokalnych, które są efektem współpracy Kancelarii Prezydenta RP i partnerów projektu *Decydujmy razem*.

VI Już po raz siódmy odbyła się konferencja „Miasto 2013 – Zarządzanie miastem”. Jej główny organizator – poseł do Parlamentu Europejskiego, Jan Olbrycht, zaprosił 18 i 19 kwietnia do Katowic przedstawicieli samorządów, środowiska naukowe, ekonomistów, socjologów miasta, urbanistów oraz architektów, specjalizujących się w problematyce miejskiej.

X Pół roku trwały w Dąbrowie Górniczej prace nad stworzeniem mechanizmów, które pozwoliłyby zadziałać budżetowi partycypacyjnemu. Władze miasta zrobiły tym samym kolejny krok do zwiększenia udziału mieszkańców we współrzędzeniu i współdecydowaniu o sprawach ważnych dla miasta.

PROJEKT NORWESKI 3

VIII Związek Miast Polskich wraz z partnerem - Norweskim Związkiem Władz Lokalnych i Regionalnych (KS) rozpoczął wdrażanie nowego projektu realizowanego w ramach europejskiego programu „Fundusz na rzecz godnej pracy i dialogu trójstronnego” pod nazwą „Dialog społeczny w sektorze samorządowym”.

IX ZMP po raz drugi w tym roku zaprasza do udziału w ogólnokrajowym konkursie „Samorządowy Lider Zarządzania” tym razem pod hasłem „Samorząd jako pracodawca. Przez dialog społeczny do poprawy jakości usług dla mieszkańców”.

FINALIŚCI KONKURSU „SAMORZĄDOWY LIDER ZARZĄDZANIA 2012 – USŁUGI TECZNICZNE”

XII Warszawa, Bielsko-Biała, Katowice, Jaworzno, Poznań i Radlin – to ostatni prezentowani w „Samorządzie Miejskim” finaliści szóstej edycji konkursu „Samorządowy Lider Zarządzania”.

Na okładce: Ratusz w Lubaniu. W mieście swoje kwietniowe posiedzenie odbył Zarząd ZMP.
Fot. J. Proniewicz

Zarząd ZMP w Lubaniu

System oświaty do zmiany

Podczas posiedzenia, które odbyło się w Lubaniu 26 kwietnia 2013 roku, członkowie Zarządu ZMP proponowane przez rząd zmiany w Karcie Nauczyciela ocenili pozytywnie jako pierwszy krok w dobrym kierunku.

Tym samym zaakceptowano **stanowisko KWRiST**, która warunkowo wsparła ten projekt, choć zgłoszono do niego uwagi wypracowane przez Zespół ds. edukacji, kultury i sportu. Proponowane zmiany skupiają się głównie na porządkowaniu i dyscyplinie pracy nauczycieli, a według samorządów dyscyplina pracy nie jest problem w oświacie. Równocześnie Zarząd stwierdził, że konieczne są zmiany w ustawie o systemie oświaty (takie jak np. umożliwienie łączenia w zespoły dwóch takich samych szkół). Podkreślano ponadto, że samorządy nadal nie mają wpływu na wynagrodzenie nauczycieli, stąd wynika odpowiedzialność za te wynagrodzenia.

Samorządowcy zasiadający w Zarządzie uznali, że problem, którego dotyczy zmiana ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi i niektórych innych ustaw (PiS), wymaga zmiany. Chodzi o to, aby zdolność procesową w postępowaniu przed sądem administracyjnym w sprawach skarg, których przedmiotem jest uchwała organu stanowiącego konkretnej JST, posiadał ten organ, w którego imieniu działałby jego przewodniczący. W trakcie dyskusji opowiedziano się za opinią wyrażoną przez **Ryszarda Brejzę**, prezydenta Inowrocławia, który stwierdził, że zmiana zaproponowana przez PiS jest zbędna i zbyt daleko idąca. Uchwała NSA z dnia 13 listopada 2012 roku wzmacnia

rolę organu wykonawczego, co jest zgodne z wykładnią literalną ustaw samorządowych, czyli wykładnią wiodącą, a doprecyzowania wymaga samo zastrzeżenie, w jakich szczególnych sytuacjach, wyłączona byłaby reprezentacja JST przed sądami administracyjnymi przez organy wykonawcze JST w sprawach skarg na uchwały organów stanowiących tych jednostek.

Zaprotestowano przeciwko projektowi o zmianie ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (SP), który nakłada obowiązek instalacji monitoringu w żłobkach lub klubach dziecięcych, ze względu przede wszystkim na generowanie dodatkowych wydatków z budżetu miasta, bez zapewnienia odpowiedniego udziału w dochodach publicznych na realizację tego nowego zadania. – *Dwa skrajne złe przypadki zachowania opiekunek w żłobku w Polsce, nagłośnione medialnie, nie mogą rzutować na pracę pozostałych placówek* – mówił **Janusz Gromek**, prezydent Kołobrzegu.

Negatywnie odniesiono się do projektu ustawy o edukacji seksualnej (wzrost kosztu nauki jednego przedmiotu, konieczność przygotowania nauczycieli do nauczania nowego przedmiotu), o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (PO, równoczesne opodatkowanie przychodów i kosztów podatkowych związanych ze zbyciem

Prezydenci i burmistrzowie postanowili nie odnosić się do projektu o ogrodach działkowych (PO), opierając się na tym, co ustalono w Mławie - stanowisko ZMP będzie dotyczyło do problemów samorządowych związanych z ogrodami działkowymi, natomiast nie konkretnych projektów.

Fot. J. Proniewicz

pieniądza, zwolnienie z podatku dochodowego odsetek narastających od środków Krajowego Funduszu Kapitałowego pochodzących z UE) ze względu na brak określenia skutków finansowych regulacji, która zmniejsza dochody JST, a także – z tych samych powodów – projekt o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (PO, zwolnienie

dochodu ze zbycia udziałów lub wkładów spółdzielni w części odpowiadającej zapłaceniu podatku od spadków i darowizn), choć zmiana wydaje się potrzebna. Podobnie odniesiono się do projektu zmiany ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (SLD), który zakłada doprowadzenie zasad opodatkowania KSM, wspólnot mieszkaniowych TBS do warunków istniejących dla innych podmiotów (jedna księgowość), jednak potencjalnie może uszczuplać dochody JST, a nie zawiera oceny skutków regulacji. Nie zaakceptowano projektu o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (SKO), gdyż taka jedyna zmiana nic nie wnosi, a konieczna jest zmiana całej ustawy.

Pozytywną ocenę otrzymał projekt o zmianie ustawy o szczególnych zasadach odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu (SP), wydłużający okres obowiązywania rozporządzenia. Uznano, że projekt o zmianie ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych (PSL) jest zasadny, gdyż wprowadza istotne, kierunkowe zmiany dotyczące zmian w sposobie postępowania ze zwłokami, dlatego warto nad

nim pracować. Akceptację uzyskał projekt ustawy o zmianie ustawy o Kodeksie Pracy, wydłużający urlop macierzyński, co może przynieść dodatkowe wpływy dla JST z podatku PIT, a także rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie Ogólnopolskiego Rejestru Patologii Kardiologicznych u Płodów.

Prezydenci i burmistrzowie postanowili nie odnosić się do projektu o ogrodach działkowych (PO), opierając się na tym, co ustalono w Mławie - stanowisko ZMP będzie dotyczyło problemów samorządowych związanych z ogrodami działkowymi, natomiast nie konkretnych projektów. Jednak projekt ten, przewidujący m.in. likwidację z mocy prawa PZD, wywołał dyskusję. Podkreślano, że może okazać się niebezpieczny dla gmin. Może bowiem doprowadzić do takiej sytuacji, że to gmina będzie ostatecznie prowadzić ogrody, a działkowcy będą wymuszać na burmistrzach czy prezydentach inwestycje i remonty za wnoszone roczne opłaty. Wątpliwości wzbudziło również to, że na jednym ogrodzie może działać więcej niż jedno stowarzyszenie, a stowarzyszenia nie mogą zawiązać związku.

Zarząd ZMP wstrzymał się z podjęciem stanowiska w sprawie zmiany ustawy

o dostępie do informacji publicznej (PO), z powodu braku określenia skutków finansowych oraz niedostarczenia aktów wykonawczych.

Zarząd ZMP postanowił zająć się kwestią zgłoszoną przez byłego burmistrza Nieszawy, który zwraca uwagę na niepokojące zjawisko – wyższość prawa miejscowego nad ustawami parlamentarnymi. Chodzi o przegraną sprawę dotyczącą odprawy emerytalnej w NSA, który orzekł, że odprawa emerytalna wójta winna być poprzedzona uchwałą rady gminy. Postanowiono zwrócić się w tej sprawie do Rzecznika Praw Obywatelskich, a także wnieść pod obrady zespołu ustrojowego KWRiST.

Analizując zapisy „Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020”, zwrócono uwagę, że należy uwzględnić istotną rolę, jaką odgrywają w rozwoju drogi lokalne. Zwracano też uwagę, że istnieje pewna nasilona intensywność negatywnych zjawisk na wschodzie kraju, a obszary szczególnej interwencji powinny obejmować obszar mniejszy niż subregion.

Joanna Proniewicz

Poparcie Zarządu ZMP dla stanowiska strony samorządowej KWRiST

Zarząd ZMP podczas posiedzenia w Lubaniu poparł stanowisko strony samorządowej KWRiST w sprawie negatywnego stanowiska rządu wobec obywatelskiego projektu zmiany ustawy o dochodach JST.

Po tym jak rząd negatywnie zaopiniował obywatelski projekt zmian w ustawie o dochodach samorządów, strona samorządowa Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego podjęła [stanowisko](#), w którym wyraziła oburzenie wobec sformułowań zawartych w podsumowaniu. Zdaniem samorządowców nie stanowią one rzeczowego odniesienia się do kryzysu finansów JST, a jedynie usiłują stworzyć wrażenie, że samorządy formułują wyrwane z kontekstu postulaty o charakterze roszczeniowym. Członkowie Zarządu ZMP podkreślali, że negatywna opinia rządu stwarza małą szansę na podjęcie tej ustawy. Wyrażono żal, że samorządy od 5 lat domagają się rzetelnej debaty na temat finansów, której wciąż nie ma. Nadal czekamy na inne rozwiązania – zwracano uwagę.

Stanowisko rządu przedstawiła podczas posiedzenia Podkomisji do rozpatrzenia projektu ustawy o zmianie ustawy o dochodach JST (druk nr 848) w dniu 17 kwietnia br. Zdzisława Wasążnik z resortu finansów. Realizacja postulatów kosztowałaby budżet 10,2 mld zł. Realizacja postulatów, które zostały zapisane w projekcie, wiązałaby się z koniecznością zadłużenia budżetu państwa i jednocześnie pogłębienia deficytu. W opinii rządu budżet państwa, a nie samorządy ponosi koszty obsługi długu, jednostki samorządu terytorialnego nie partycypują w kosztach członkostwa Polski w UE. Samorządy nie uwzględniły w swoim stanowisku wszystkich transferów z budżetu państwa do samorządów, jak dofinansowania zadań własnych.

Andrzej Porawski, dyrektor biura Związku Miast Polskich, pełnomocnik KIU, zaznaczył podczas spotkania, że samorządy nie płacą faktycznie składek do UE, ale współfinansują projekty unijne. Wskazał, że obecnie to finansowanie jest na poziomie ok. 40 proc. W jego opinii, dotacje z budżetu na realizację zadań własnych samorządu nie są „żadną łaską”. W latach 2004-2011 rząd dołożył samorządom do inwestycji 12,8 mld zł, a samorządy w tym samym okresie wydały na inwestycje 248 mld zł. Dyrektor Biura ZMP przekazał również członkom podkomisji 600 stron różnych raportów dotyczących sytuacji finansowej polskich samorządów, aby można było na następnym spotkaniu przeprowadzić merytoryczną dyskusję. Nie była ona możliwa w trakcie tego spotkania, gdyż posłowie nie mieli odpowiednio dużo czasu na zapoznanie się ze stanowiskiem rządu.

(JP)

Z Komisji Wspólnej...

Bez debaty o finansach JST

Rezerwa drogowa, Karta Nauczyciela, prawo budowlane, prawo zamówień publicznych czy stanowisko Strony Samorządowej wobec stanowiska rządu do obywatelskiego projektu ustawy o dochodach JST – takie tematy dyskutowano na kwietniowym posiedzeniu Komisji Wspólnej, które odbyło się w ostatnią środę miesiąca. Niestety, zabrakło debaty systemowej dotyczącej kondycji finansowej samorządu terytorialnego.

Samorządowcy pozytywnie zaopiniowali propozycje podziału rezerwy drogowej, przygotowane przez resort transportu po uzgodnieniu z ministrem finansów. Jednocześnie zaapelowali do rządu o znalezienie dodatkowych środków na dokończenie Drogowej Trasy Średnicowej, przebiegającej przez Śląsk, która ma być ukończona do końca 2014 roku. We wstępnej wersji pieniądze na tę inwestycję miały pochodzić właśnie z rezerwy drogowej, co oznaczałoby, że nie starczy środków na żadne inne inwestycje drogowe współfinansowane z tych środków. Ostatecznie DTŚ otrzymała w tym roku 80 mln zł z rezerwy.

Okrojona Karta Nauczyciela

W porządku obrad znalazł się również projekt założeń nowelizacji ustawy – Karta Nauczyciela. – *Właściwie nie byłoby prostszego zadania niż wydanie opinii negatywnej do tego projektu.* – powiedział **Marek Olszewski**, wójt Lubicza, Współprzewodniczący Zespołu ds. Edukacji, Kultury i Sportu. – *W stosunku do projektu, który przygotowała strona samorządowa, projektu, który obejmował propozycje, i w Karcie Nauczyciela, i w ustawie o systemie oświaty proponowany dokument jest bardzo okrojony.* Niestety, w projekcie z naszych postulatów zostało niewiele, nie realizuje on wizji zmiany w organizacji, zarządzaniu i finansowaniu polskiej oświaty – wymienił **Olszewski**. Ponieważ jednak z negatywnej opinii strony samorządowej uciechyłaby się część środowisk rządowych i nauczycielskich i nie wiadomo, czy MEN samotnie obroniłby projekt, samorządowcy zdecydowali się zaopiniować go pozytywnie, pomimo iż jest on tak niedoskonały. Pozwoli jednak zaoszczędzić 1 mld zł w samorządowych budżetach.

Do pozytywnej opinii dołączony jest jednak cały pakiet uwag, zgłoszonych podczas posiedzenia Zespołu ds. Edu-

kacji, Kultury i Sportu, dotyczących np. zwiększenia pensum nauczycielskiego, likwidacji tzw. średnich wynagrodzeń oraz dodatków socjalnych.

Prawo budowlane do dyskusji

Strona samorządowa chciała najpierw negatywnie zaopiniować projekt, gdyż projekt założeń ustawy wprowadza fundamentalne zmiany, polegające m.in. na zastąpieniu pozwolenia na budowę formułą zgłoszenia, które mogą być niebezpieczne dla zagospodarowania przestrzennego w Polsce. – *Tak daleko idąca zmiana systemowa wymaga dogłębnej analizy obejmującej nie tylko aspekty*

Strona samorządowa z oburzeniem przyjęła zarzuty rządu sformułowane w związku ze złożeniem w Sejmie obywatelskiego projektu ustawy o finansach JST.

Fot. H. Hendrysiak

techniczne, ale też problematykę ładu przestrzennego, która została ustrojowo przekazana gminom, a także ochrony praw osób trzecich – wyjaśniał **Andrzej Porawski**, sekretarz strony samorządowej. *Nie czujemy się na siłach do jednostronnego opiniowania tego projektu bez przeprowadzenia szerokiej debaty z udziałem środowisk architektów, urbanistów, prawników* – wyjaśniał **Porawski**.

Ostatecznie, ponieważ strona rządowa zgłosiła chęć dalszej pracy nad zapisami projektu, ustalono, że zajmie się tym ponownie Zespół ds. Infrastruktury, Rozwoju Lokalnego, Polityki Regionalnej i Środowiska.

Prawo zamówień publicznych

Komisja Wspólna uzgodniła projekt nowelizacji ustawy – Prawo zamówień publicznych, który podnosi kwotę zamówienia decydującą o obowiązku stosowania procedur z ustawy do 20 tysięcy Euro. Samorządowcy uznali projekt za dobry, ale niewystarczający krok w pożądanym kierunku. – *Dzisiaj to prawo jest w dalszym ciągu przeregulowane i powoduje w wielu przypadkach zamiast oszczędności, odwrotne skutki. Dlatego dziękując za ten krok, prosimy o następny* – powiedział **Andrzej Porawski**, sekretarz strony samorządowej.

Krytyka stanowiska rządu

Samorządowcy przedstawili swoim rządowym partnerom stanowisko, w którym odnoszą się do stanowiska rządu w sprawie obywatelskiego projektu ustawy o nowelizacji ustawy o dochodach JST. Ich oburzenie wywołało zwłaszcza podsumowanie, które wskazuje, że samorządy formułują wyrwane z kontekstu postulaty o charakterze roszczeniowym – czytamy w stanowisku. Tymczasem, jak powiedział współprzewodniczący KWRiST **Mariusz Poznański**: – *Jesteśmy w bardzo poważnym sporze, oczekiwaliśmy na debatę w tym zakresie, na rozmowę z Premierem, na możliwość szukania nowych rozwiązań w celu wzmocnienia potencjału dochodów JST.* Nie

chcemy, aby projekt obywatelski, podpisany przez prawie 300 tysięcy obywateli tego kraju, był w taki sposób potraktowany. Będziemy dalej o tym dyskutować w sejmie, dziś przekazujemy nasze stanowisko właściwym ministrom – zakończył.

Żaden z członków strony rządowej, wobec nieobecności swojego współprzewodniczącego, ministra **Michała Boniego**, nie skomentował tych wystąpień.

Kolejne posiedzenie Komisji Wspólnej odbędzie się 29 maja br.

hh

Stanowiska strony samorządowej oraz szeroką relację z Komisji Wspólnej można znaleźć [tutaj](#).

Konieczny kanon konsultacji

Podczas odbywającego się w Pałacu Prezydenckim 17 kwietnia br. spotkania „Dialog na rzecz lokalnego rozwoju” organizowanego w ramach Forum Debaty Publicznej przedstawiono wstępne założenia Kanonu konsultacji lokalnych, które są efektem współpracy Kancelarii Prezydenta RP i partnerów projektu *Decydujmy razem*.

Forum Debaty Publicznej jest formą konsultacji społecznych Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Bronisława Komorowskiego. Zadaniem forum jest wypracowanie propozycji konkretnych zmian legislacyjnych w istotnych dla kraju kwestiach, które doprowadzą do modernizacji Polski. Forum zajmuje się między innymi sprawami samorządu terytorialnego i społeczeństwa obywatelskiego.

Pierwsza debata na temat konsultacji społecznych odbyła się już w listopadzie ubiegłego roku. Zwracano wtedy uwagę, że w Polsce występują negatywne zjawiska alienacji administracji publicznej w stosunku do mieszkańców. Podkreślano też zbyt mały udział obywateli w zarządzaniu sprawami publicznymi, ale także równocześnie zbyt rozbudowane systemy konsultacji, które utrudniają sprawne zarządzanie, a żadne konsultacje nie mogą przecież zdejmować odpowiedzialności politycznej z władz lokalnych dotyczącej podejmowanie decyzji.

O znaczeniu dialogu dla rozwoju mówił w trakcie kwietniowego spotkania profesor Jerzy Reguśki, doradca Prezydenta RP: – *Istotą dialogu jest wymiana informacji i poglądów, a także poszukiwanie tego co łączy, by móc wspólnie realizować wyznaczone cele i działać*. Jego zdaniem ludzie boją się dialogu, formułowania celów i zadań, gdyż obawiają się kompromisu mającego często pejoratywne znaczenie. Konsultacje „trzeba wprowadzić w ustrój, określić czemu one służą, dla kogo i w jaki sposób należy je organizować”. Należy takie zasady zawrzeć w „Kanonie konsultacji lokalnych”, który stanowiłby punkt odniesienia.

Z kolei profesor Krzysztof Obłój, doradca Prezydenta RP, który powiedział o sprawnym zarządzaniu na przykładzie zarządzania korporacją i samorządem. Mimo zasad-

niczych różnic między tymi podmiotami, możliwe jest transferowanie do samorządu pewnych sposobów zarządzania firmą. Kluczowa jest np. umiejętność minimalizacji liczby celów w danym okresie. Nowoczesne zarządzanie jest zorientowane projektowo i procesowo, a taki sposób działania, jak i hierarchizowanie projektów, można przenieść na pole samorządu. Jego zdaniem w samorządach można byłoby poddać konsultacjom na przykład to, które z realizowanych projektów powinny być priorytetowe.

Natomiast Jakub Wygnański, prezes Pracowni Badań i Innowacji Społecznych STOCZNIA, zaprezentował wnioski dla lokalnego dialogu, wynikające z doświad-

da na wyłączenie samorządów, to podział odpowiedzialności – mówił G. Makowski. W organizację i przeprowadzenie konsultacji powinny być zaangażowane zarówno organy stanowiące, jak i wykonawcze samorządu. Same konsultacje powinny być inicjowane na możliwie wczesnym etapie podejmowania decyzji. Organizator powinien też zapraszać i aktywnie zachęcać do udziału w nich wszystkich potencjalnych zainteresowanych. Przedmiot konsultacji powinien być przedstawiany zrozumiałym i możliwie prostym językiem, a uczestnikami tego procesu nie mogą być wyłącznie osoby najbardziej zainteresowane. Wyniki konsultacji powinny zostać opracowane w przystępnej i zrozumiałej formie.

Podczas debaty uwagi do założeń kanonu konsultacji zgłosili m.in.: Andrzej Porawski, dyrektor Biura Związku Miast Polskich i Sławomir Kopacz, wójt gminy Bieliny. Nowatorskie praktyki komunikacji społecznej przedstawili natomiast - Michał Guć, wice-

prezydent Gdyni, który wskazał konkretne przykłady dialogu z mieszkańcami miasta, Danuta Wesołowska naczelnik Wydziału ds. Europejskich i Planowania Rozwoju z Opola, która zachęcała do uspołecznienia strategii rozwoju oraz Karol Burek, wójt gminy Rzecznów, który

KANON KONSULTACJI LOKALNYCH

Wstępne założenia zaprezentowane 17 kwietnia 2013 r.

1.9. Stosując konsultacje trzeba mieć zatem na względzie, że:

- Samorząd jest wspólnotą mieszkańców. (...) Konsultacje stanowią jedną z form udziału obywateli w sprawowaniu władzy znajdując umocowanie w przepisach Konstytucji i ustaw.
- Mieszkańcy nie mogą przez konsultacje zwolnić organów władzy samorządowej z odpowiedzialności za losy wspólnoty. (...)
- Władze samorządowe ponoszą szczególną odpowiedzialność za stan i rozwój wspólnoty. (...) To one są również odpowiedzialne w pierwszej kolejności za inicjowanie konsultacji społecznych. (...)

czeń pracy nad Kodeksem Konsultacji. Powiedział m.in., że: – *Partycypacja jest dziś bardzo potrzebna, bowiem mamy problem demokratycznego deficytu, czego przykładem jest m.in. niska frekwencja wyborcza. Władza musi mobilizować do głosu tych, dla których zarządza, bo pomimo politycznego patosu obywatele pozostają w apatii, są bierni*.

Wstępne założenia Kanonu Konsultacji Lokalnych przedstawił dr Grzegorz Makowski. Zwracał uwagę, że stworzenie kanonu konsultacji jest potrzebne, bo brakuje narzędzi edukacyjnych. Na obecny deficyt demokracji przedstawicielskiej najlepszym lekarstwem jest więcej demokracji bezpośredniej. – *Pokutuje myśl, że samorząd to relacja my - oni. Trzeba uświadomić mieszkańcom, że konsultacje to nie meto-*

mówił o procesie powstawania „Programu rozwoju turystyki rowerowej w gminie”.

Rząd w styczniu przyjął program „Lepsze regulacje na lata 2012-2015”, którego elementem jest Kodeks konsultacji społecznych opracowany przez ekspertów rządowych i pozarządowych zaproszonych do współpracy przez MAiC. Zgodnie z nim konsultacje muszą się opierać na siedmiu zasadach: dobrej wierze, powszechności, przejrzystości, responsywności (każdemu kto zgłosi opinię, należy się merytoryczna odpowiedź w rozsądnym terminie), koordynacji, przewidywalności oraz zasadzie poszanowania dobra ogólnego. *Wstępne założenia Kanonu Konsultacji Lokalnych są dostępne na www.poznan.pl.*

Konferencja „Miasto 2013”

Europa wskazuje na miasta

Już po raz siódmy odbyła się konferencja „Miasto 2013 – Zarządzanie miastem”. Jej główny organizator – poseł do Parlamentu Europejskiego, Jan Olbrycht, zaprosił 18 i 19 kwietnia do Katowic przedstawicieli samorządów, środowiska naukowe, ekonomistów, socjologów miasta, urbanistów oraz architektów, specjalizujących się w problematyce miejskiej.

Tegoroczne spotkanie w Katowicach zorganizowane zostało jak co roku przez posła do Parlamentu Europejskiego Jana Olbrychta, a także stowarzyszenie „Europa jest prosta”, Związek Miast Polskich i Miasto Katowice. Partnerami konferencji byli Śląski Związek Gmin i Powiatów, URBACT i Bank Gospodarstwa Krajowego, a patronat honorowy nad spotkaniem objęło Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

Konferencja przebiegała w atmosferze gorących dyskusji nad polityką miejską w Polsce i środkami europejskimi niezbędnymi do jej realizacji w następnych latach.

Obecnie zarówno w Polsce, jak i w Europie rośnie znaczenie miast i coraz większą uwagę przywiązuje się do wymiaru miejskiego europejskiej polityki spójności. Dyrekcja Regionalna ds. Polityki Regionalnej Komisji Europejskiej poszerzyła swoją nazwę o „Politykę Miejską”, a polskie Ministerstwo Rozwoju Regionalnego z początkiem obecnego roku przejęło odpowiedzialność za politykę miejską.

Goszcząca na konferencji minister rozwoju regionalnego **Elżbieta Bieńkowska** zapewniła, że także w nowej perspektywie finansowej UE miasta będą podstawowymi beneficjentami polityki spójności, jednak będą miały do dyspozycji pewne nowe instrumenty. Aż 45% z 10%-owej rezerwy programowej ze wszystkich programów zostanie przeznaczonych na Zintegrowane Inwestycje Terytorialne. Ministerstwo ZIT-ami chce zachęcić samorządy do współpracy zwłaszcza w miejskich obszarach funkcjonalnych, a więc do przygotowania uzupełniających się projektów zakładających wspólne, najkorzystniejsze dla mieszkańców działania.

- Myśląc o nowej perspektywie finansowej musimy zrobić trochę krok w inną niż dotychczas stronę – mówiła pani minister. - Naszym głównym celem już nie będzie podstawowa infrastruktura w miastach.

Zapowiedziała, że jej resort czyni wszelkie starania, by na koniec czerwca gotowe były projekty programów regionalnych. Jednocześnie w MRR trwają gorące prace nad Krajową Polityką Miejską. Aby ją uchwalić potrzebne jest określenie miejskich obszarów funkcjonalnych. Ministerstwo wyznaczy je na podstawie rozmów z samorządami, obecnie prosi miasta

W Katowicach min. Elżbieta Bieńkowska mówiła m.in. o idei Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

Fot. E. Parchimowicz

o uwagi na ten temat. Elżbieta Bieńkowska zapewniła, że po ustaleniu obszarów będzie je jeszcze można modyfikować. Obecnie jednak ważny jest czas tak, aby Polską Politykę Miejską udało się uchwalić jeszcze w obecnej kadencji. Przy niezwykle napiętym i wymagającym kalendarzu prac wydaje się, że dokument ten uda się wdrożyć dopiero z początkiem 2015 roku.

Jan Olbrycht apelował podczas konferencji do samorządowców, by powstrzymali się póki co od dzielenia przewidywanych dziś w nowej perspektywie pieniędzy.

- Wszystko, o czym dziś mówimy, to plany i przymiarki – podkreślał. - Ważne jest,

żebyśmy na obecnym etapie dobrze przygotowali instrumenty.

Co roku podczas konferencji „Miasto 2013” prezentowane są najnowsze światowe trendy w planowaniu miast. W tym roku gościem katowickiego spotkania był architekt i urbanista, prof. **Winy Maas**. Prezentując tego wybitnego planistę Jan Olbrycht podkreślił, że dwa lata zajęło organizatorom ściągnięcie go do Polski. W swoim wykładzie gość z Amsterdamu starał się pokazać, jak architektura i urbanistyka może wzmocnić Europę. Pokazując kilka ze swoich odważnych projektów zrealizowanych w miastach europejskich, Winy Maas przekonywał, że najważniejszą wartością przy planowaniu rozwoju dla miasta jest rozmowa między ludźmi oraz świadomość swoich pragnień. Jego zdaniem, jeśli społeczność lokalna chce zrealizować swoje marzenia, jej władze muszą wykazać się sporą dozą szaleństwa, ale i wielkim pragmatyzmem. Zachęcał do pewnej ekstrawagancji w odchodzeniu w urbanistycie od stereotypów.

Podczas katowickiej konferencji odbyły się warsztaty, zorganizowane przez Związek Miast Polskich. Stanowiły one społeczne konsultacje projektu ustawy o rewitalizacji. W ubiegłym roku zespół ekspertów Związku Miast Polskich i Śląskiego Związku Gmin i Powiatów opracował „**Założenia do ustawy o rozwoju miast i rewitalizacji**”. Na ich podstawie został następnie przygotowany projekt ustawy o rewitalizacji obszarów zdegradowanych, który w Katowicach zaprezentował jeden z jego autorów, Andrzej Porawski. Projekt, który obecnie jest na etapie wewnętrznych konsultacji w środowisku samorządowym, zakłada usytuowanie programów rewitalizacji w prawnych ramach polityki rozwoju w Polsce. Ma ułatwić podejmowanie zintegrowanych działań oraz wyeliminować lub zmniejszyć siłę działania niektórych przeszkód, jakie napotykają miasta przy realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Autorom regulacji nie chodzi natomiast o pogodzenie w tym dokumencie różnych definicji rewitalizacji ani też o wymuszenie funduszy celowych bądź też innych z góry zdefiniowanych źródeł finansowania. A. Porawski podczas katowickiej konferencji zwrócił się do urbanistów, planistów oraz samorządowców o uwagi na temat projektu ustawy, które znacząco posuną prace nad tym dokumentem, a także je poprawią.

Ewa Parchimowicz

Konferencja „Miasto 2013”

Warsztat informacyjny URBACT

Connecting cities
Building successesEuropean Union
European Regional Development Fund

Przy okazji tegorocznej konferencji „Miasto 2013”, 18 kwietnia 2013 odbył się warsztat Krajowego Punktu Kontaktowego URBACT. Wzięło w nim udział 49 osób z całej Polski.

G ościem specjalnym warsztatu był **Emmanuel Moulin, Dyrektor Sekretariatu URBACT**. P. Moulin mówił o tym, że nasze wspólne dziedzictwo europejskie i podobna historia zobowiązują nas do dzielenia się doświadczeniami i poszerzania horyzontów. Polityki miejskie w różnych krajach Europy kształtują się nieco odmiennie, jednak w przyszłej perspektywie finansowej UE sprawy miejskie zostały znacząco podkreślone, a miasta jako motory rozwoju regionalnego będą mogły się starać o środki z różnych źródeł. W nowej perspektywie **5% środków z polityki spójności** w ramach umów partnerskich z krajami członkowskimi będzie musiało być rozdysponowane **na sprawy miejskie** – oczekuje się, że miasta będą mogły je otrzymać na podstawie zintegrowanych strategii rozwoju. Program URBACT łączy w sobie różne poziomy doświadczeń i wiedzy partnerów z wielu krajów – na tym budujemy cenny kapitał wiedzy. Nie finansujemy infrastruktury, ale inwestujemy w ludzi. Zintegrowane podejście oraz partycypacyjne budowanie i wdrażanie projektów to nie tylko słowa – jako praktycy wiemy, co za nimi idzie, chociaż oczywiście łatwiej jest mówić, niż realizować i we wszystkich krajach Europy jest to trudność. Tym bardziej, że czas kryzysu, o którym obecnie wszyscy mówią i którego efekty są widoczne w różnych dziedzinach życia, jest czasem ważnym i twórczym. Tymczasem mimo kryzysu – a może właśnie szczególnie w tym czasie – **w ostatnim naborze projektów URBACT napłynęło 81 aplikacji**. Spośród nich Komitet Monitorujący zatwierdził **do ostatecznej realizacji 15 projektów**, które właśnie teraz organizują po kolei swoje konferencje inauguracyjne, tworzą Lokalne Grupy Wsparcia i wdrażają idee.

Polska jest na 4 miejscu pod względem liczby miast uczestniczących w projektach URBACT.

Najnowszymi narzędziami oferowanymi przez Program dla uczestników projektów są **szkolenia dla członków Lokalnych Grup Wsparcia** organizowane w danym kraju oraz **szkolenia strategiczne dla wybranych burmistrzów, prezydentów, radnych** organizowane

Projekt EVUE, którego uczestnikiem są Katowice, koncentruje się na promowaniu pojazdów elektrycznych w Europie poprzez zrównoważone strategie i dynamiczne techniki zarządzania rozwojem miast.

Fot. E. Parchimowicz

w Brukseli. Szczególnie zainteresowanie tym ostatnim przerosło najśmielsze oczekiwania Sekretariatu.

Jak będzie wyglądał URBACT III i kiedy będzie wdrażany? Szczegóły nie są jeszcze do końca znane. Nie ma jeszcze ostatecznej decyzji na temat budżetu UE – jego szkic pojawi się pod koniec roku 2013. Później nastąpi 9-miesięczny czas na składanie do niego propozycji, w tym Sekretariatu URBACT. Następnie procedura przewiduje czas dla Komisji Europejskiej na podjęcie ostatecznych decyzji. Oznacza to, że **zatwierdzenie nowego Programu URBACT nastąpi nie wcześniej niż w połowie 2014**, praktyka raczej pozwala sądzić, że będą to początki 2015.

Niedługo realizowany będzie, po zatwierdzeniu przez Komitet Monitorujący, **pilotażowy projekt**, który dotyczy URBACT III, ale finansowany jest jeszcze ze środków URBACT II. Dotyczyć on ma dwóch dziedzin:

1. Wdrażania zintegrowanych polityk miejskich na poziomie lokalnym (raczej dla miast zaawansowanych w tym procesie)

2. Wsparcia dla miast wymagających szczególnej asysty w przygotowaniu Lokalnych Planów Działania (np. z udziałem społeczności romskiej).

URBACT nadal chce kontynuować otwartą dyskusję z miastami, wspierając je w poszukiwaniu najlepszych rozwiązań ich problemów. Nieznane są też szczegóły dotyczące wdrażania projektów URBACT w przyszłości, jednak prawdopodobnym wydaje się być niezmienny poziom dofinansowania projektów ze środków własnych (85/75% w zależności od regionu położenia miasta).

Jak mogłoby wyglądać ewentualne **powiązanie metody URBACT z CLLD** (Community Lead Local Development)? Szczegółów nie znamy, ale pomysł, by bardziej zaawansowane Lokalne Grupy Wsparcia przekształcać w Lokalne Grupy Działania w ramach CLLD, jest ciekawy, zwłaszcza, że obie metody wykorzystują podobne podejście i narzędzia, a cel jest zbliżony.

Obecnie Sekretariat URBACT gromadzi wszelkie idee i pomysły na funkcjonowanie Programu, narzędzi i metod w przyszłości. Najbliższe tygodnie to czas, aby je przesłać Sekretariatowi. Zachęcamy do podzielenia się uwagami i sugestiami – zbieramy je do końca kwietnia i przesyłamy po przetłumaczeniu do Sekretariatu.

Druga część warsztatu dotyczyła dwóch projektów wdrażanych w Polsce – **USER w Krakowie** oraz **eUniversities i USER w Lublinie**. Prezentacje dotyczące obu tych projektów dostępne są na www.urbact.pl.

URBACT Café, zorganizowany podczas warsztatu, służył burzliwej wymianie poglądów – jeden ze stolików skupił się na strategicznej wizji przyszłego rozwoju Programu, drugi – na realizowaniu konkretnego projektu EVUE w Katowicach.

Anna Wiktorczyk-Nadolna
Krajowy Punkt Kontaktowy
Programu URBACT

Rusza nowy projekt

O dialogu społecznym

Związek Miast Polskich wraz z partnerem - Norweskim Związkiem Władz Lokalnych i Regionalnych (KS) rozpoczął wdrażanie nowego projektu realizowanego w ramach europejskiego programu „Fundusz na rzecz godnej pracy i dialogu trójstronnego” finansowanego z Norweskiego Mechanizmu Finansowego pod nazwą „Dialog społeczny w sektorze samorządowym”, którego operatorem jest norweska organizacja - Innovation Norweg. Projekt będzie trwał do 31 grudnia 2014 roku.

Z inicjatywą podjęcia tego zadania wyszedł Norweski Związek Władz Lokalnych i Regionalnych (The Norwegian Association of Local and Regional Authorities, KS), który jest nie tylko stowarzyszeniem JST, ale też organizacją reprezentującą jednostki samorządu gminnego, powiatowego i przedsiębiorstwa komunalne przy okazji negocjacji płacowych ze związkami zawodowymi pracowników samorządowych. KS od wielu już lat angażuje się w tworzenie sieci współpracy pomiędzy samorządami jako pracodawcami, rządem norweskim i lokalnymi związkami zawodowymi na rzecz zwiększenia kompetencji pracowników i stworzenia stabilnych warunków zatrudnienia w sektorze samorządowym. Norwedzy przyjęli, że skoro w sektorze tym zatrudnionych jest ok. 20% wszystkich pracujących, to dialog społeczny zainicjowany do propagowania idei, tzw. godnej pracy będzie sprzyjał zaangażowaniu zawodowemu pracowników, co przełoży się na poprawę jakości świadczonych przez nich usług.

W Polsce sektor samorządowy ma również znaczący udział w tworzeniu rynku pracy. Według wydanego na początku 2013 r. przez Małopolską Szkołę Administracji Publicznej (MSAP) „Raportu o stanie samorządności terytorialnej w Polsce” w 2011 r. w administracji samorządowej było zatrudnionych 235 tysięcy osób, co stanowiło 56,2 % zatrudnionych w administracji państwowej. Wielkości te znacząco wzrastają, gdy uwzględnimy pracowników szkół publicznych prowadzonych przez samorządy czy innych jednostek, w których zatrudnienie jest regulowane odrębnymi przepisami niż ustawa o pracownikach samorządowych. Nauczyciele i pracownicy obsługi przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych,

pracownicy różnego rodzaju przedsiębiorstw komunalnych, zakładów gospodarki mieszkaniowej, transportu miejskiego, pracownicy bibliotek, miejskich ośrodków kultury lub sportu i rekreacji, szpitali, dla których organem założycielskim są samorządy i wszyscy pozostali zatrudnieni pośrednio w strukturach samorządowych świadczą usługi dla swoich społeczności lokalnych. Patrząc z tego punktu widzenia, samorządy są jednymi z większych pracodawców w Polsce.

Przeniesienie wprost modelu dialogu społecznego z Norwegii do Polski nie jest możliwe z uwagi na inne uwarunkowania historyczne i polityczne. Poza tym polskie organizacje samorządowe nie pełnią takich samych funkcji jak norweskie. Jednak istnieje taka potrzeba, aby polskie władze samorządowe lepiej zadbały o warunki pracy, zatrudnienia, wysoki poziom motywacji swoich pracowników, wzajemne zaufanie, prawa pracownicze, a także promowały metody zarządzania przez wartości, bo to dopiero gwarantuje trwałą jakość usług dla mieszkańców. Są pozytywne przykłady wokół nas takich starań, choć w skali całego kraju pozostaje jeszcze wiele do zrobienia. W ostatnim konkursie „Samorządowy Lider Zarządzania 2012 - usługi techniczne” jednym z finalistów z kategorii gospodarki komunalnej był projekt z Jaworzna „Zmiany w systemie wynagrodzeń w oparciu o wartościowanie stanowisk pracy”. Praktyka realizowana przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Jaworznie dotyczyła zmiany systemu wynagrodzeń i oparcie go na wartościowaniu stanowisk pracy w całym przedsiębiorstwie. Ciekawą inicjatywą jest też Ponadzakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla Pracowników zatrudnionych w Placówkach Pomocy Społecznej prowadzonych przez miasto

Częstochowę. Statuetki i certyfikaty otrzymują również liczne przedsiębiorstwa komunalne, np. w konkursie organizowanym od 2007 roku przez NSZZ Solidarność „Pracodawca Przyjazny Pracownikom”, którego celem jest promowanie dobrych praktyk w zakładach pracy w Polsce. W 2012 roku w V edycji nagrodzono m.in. Dom Pomocy Społecznej w Kole, Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne z Lublina, Zakład Energetyki Ciepłej SA w Katowicach, Muzeum w Gliwicach, Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Brzesku, Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Stargardzie Szczecińskim, Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. w Koszalinie czy Zakład Energetyki Ciepłej Tczew Sp. z o.o. Natomiast w poprzednich edycjach wyróżnienie to otrzymały: Śląski Ogród Zoologiczny w Chorzowie, Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Bytomiu, Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. w Grudziądzu, Gminna Gospodarka Komunalna Ochota Sp. z o.o., Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Sieradzu Sp. z o.o. oraz Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Gajewie.

Dialog społeczny w naszym kraju jest prowadzony między pracownikami a pracodawcami na poziomie krajowym w Komisji Trójstronnej, zaś na poziomie regionalnym w Wojewódzkich Komisjach Dialogu Społecznego. Projekt „Dialog społeczny w sektorze samorządowym” będzie skoncentrowany na specyficznej formie dialogu na poziomie lokalnym, pomiędzy samorządowym pracodawcą a pracownikiem sektora usług samorządowych. Pojęcie dialogu społecznego będzie dotyczyć procesu wymiany informacji czy stanowisk, który przybierze formę konsultacji lub negocjacji, zmierzających do osiągnięcia porozumienia w sprawach istotnych dla pracowników. Taki dialog powinien być wspierany przez całokształt działań zmierzających do budowy właściwej kultury organizacyjnej.

Głównym celem projektu ma być właśnie wzmocnienie tego dialogu i zwiększenie kompetencji w urzędach gmin, ich jednostkach organizacyjnych oraz przedsiębiorstwach komunalnych, aby w ten sposób wyeliminować konflikty między pracodawcami a pracownikami i stworzyć lepszą atmosferę współpracy sprzyjającą podniesieniu jakości usług publicznych.

Do końca 2014 roku projekt „Dialog społeczny w sektorze samorządowym” obejmie m.in. dwie edycje ogólnopolskiego konkursu „Samorządowy Lider Zarządzania – Samorząd jako pracodawca. Przez dialog społeczny do poprawy jakości usług dla mieszkańców”, dwie konferencje związane z rozstrzygnięciem tego konkursu oraz dwie wizyty studyjne w Norwegii dla laureatów, 10 regionalnych seminariów edukacyjnych upowszechniających najlepsze praktyki, a także dwie tury warsz-

tatów negocjacji dla finalistów konkursu „Budowanie dobrych relacji między pracownikiem a pracodawcą”.

14 marca br. w Poznaniu odbyło się już seminarium inauguracyjne projektu, w czasie którego omówiono polski i norweski model dialogu społecznego, zaprezentowano przykład dialogu społecznego w polskim przedsiębiorstwie komunalnym AQUANET Sp. z o.o., wyniki polskich badań czynników motywacji pracowników oraz harmonogram działań, przewidywane rezultaty

projektu, założenia i program seminariów oraz strategię promocji.

Warto dodać, że Unia Europejska uznaje dialog społeczny za najważniejszy element polityki budowania pokoju społecznego. Stan dialogu w Polsce nie spełnia oczekiwań partnerów społecznych, na co wskazuje m.in. projekt systemowy MPiPS pt. „Poprawa funkcjonowania systemu dialogu społecznego oraz wzmocnienie instytucji uczestników dialogu społecznego.

Joanna Proniewicz

Konkurs SAMORZĄDOWY LIDER ZARZĄDZANIA 2013

Samorząd jako pracodawca

Związek Miast Polskich po raz drugi w tym roku zaprasza do udziału w ogólnokrajowym konkursie „Samorządowy Lider Zarządzania” tym razem pod hasłem „Samorząd jako pracodawca. Przez dialog społeczny do poprawy jakości usług dla mieszkańców”. Nagrodą dla laureatów będzie wyjazd studyjny do Norwegii. Termin nadsyłania zgłoszeń upływa 24 maja 2013 r.

Celem tej edycji konkursu jest identyfikacja, nagrodzenie i upowszechnienie dobrych praktyk w dziedzinie dialogu między pracodawcami samorządowymi a pracownikami oraz rozwiązań z zakresu kultury organizacyjnej, sprzyjających podnoszeniu motywacji pracowników. Konkurs jest przeznaczony dla wszystkich jednostek samorządu lokalnego (gminnych i powiatowych) niezależnie od ich wielkości, a także dla ich jednostek organizacyjnych i podmiotów zależnych, które dostarczają usługi publiczne.

Poprzednie edycje konkursu dotyczyły innowacyjnych praktyk zarządzania usługami publicznymi, które podnosiły ich jakość. Jednak jakość usług zależy także od kultury organizacyjnej w danej jednostce samorządu, a szczególnie systemów zarządzania zasobami ludzkimi i kształtowania stosunków pracowniczych, dlatego

w tej edycji postanowiono skupić się na tym zagadnieniu.

Istnieją finansowe i pozafinansowe systemy motywowania (w tym gwarancje stabilności zatrudnienia), różne systemy szkoleń i rozwoju zawodowego, działania na rzecz tworzenia przyjaznego miejsca pracy – takiego, w którym każdy pracownik bez względu na stanowisko i pozycję zawodową rozumie misję służby publicznej i stara się ją realizować najlepiej jak potrafi. Tylko w takich warunkach mieszkańiec gminy czy powiatu, mając kontakt z pracownikiem urzędu, ośrodka pomocy społecznej, biblioteki miejskiej, przedsiębiorstwa komunalnego, administracji budynków komunalnych czy wreszcie szpitala samorządowego, będzie miał poczucie, że te instytucje faktycznie pracują dla niego. Sukces w tej dziedzinie wymaga ciągłego dialogu między pracodawcami i pracownika-

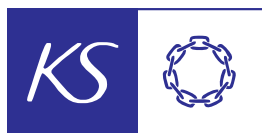
mi, opartego na wzajemnym szacunku. Pracownicy, podobnie jak mieszkańcy, mają potrzebę współuczestniczenia w podejmowaniu decyzji dotyczących ich spraw.

Celem konkursu jest rozwój dialogu społecznego w instytucjach sektora samorządowego na poziomie lokalnym, wspartego działaniami na rzecz rozwoju kultury organizacyjnej promującej zaangażowanie pracowników, współodpowiedzialność i efektywność.

Wnioski aplikacyjne będą oceniane w dwu odrębnych kategoriach konkursowych. Pierwsza z nich obejmie rozwiązania dotyczące formalnego wymiaru stosunków pracowniczych w instytucjach samorządowych, wypracowane między pracodawcami a związkami zawodowymi i radami pracowników – partnerami dialogu społecznego na poziomie lokalnym. Druga kategoria obejmie rozwiązania dotyczące budowy kultury organizacyjnej, sprzyjającej kształtowaniu dobrych relacji międzyludzkich i motywującej atmosfery pracy w instytucjach samorządowych.

Joanna Proniewicz

Więcej informacji na stronie internetowej: www.zmp.poznan.pl

Budżety partycypacyjne w miastach (1)

Model dąbrowski

Pół roku trwały w Dąbrowie Górniczej prace nad stworzeniem mechanizmów, które pozwoliłyby zadziałać budżetowi partycypacyjnemu. Władze miasta zrobiły tym samym kolejny krok do zwiększenia udziału mieszkańców we współrzędzeniu i współdecydowaniu o sprawach ważnych dla miasta.

Dąbrowski model budżetu partycypacyjnego został zaprezentowany 13 grudnia 2012 roku. Przez kolejny miesiąc trwała w mieście dyskusja nad projektem uchwały o budżecie partycypacyjnym, zaproponowanej przez prezydenta Zbigniewa Podrazę. Projekt ten jest efektem wielomiesięcznych prac zespołu złożonego z pracowników urzędu, radnych i przedstawicieli dąbrowskich organizacji pozarządowych. Zdecydowano, że z ogólnego budżetu miasta, ok. 5 mln zł zostanie przeznaczonych na realizację zadań z zakresu gospodarki komunalnej, które zgłoszą mieszkańcy. Chodzi o konkretne przedsięwzięcia wskazane przez dąbrowian, które w kolejnych etapach przedsięwzięcia zostaną przez nich przedyskutowane i wybrane.

Dla celów budżetu partycypacyjnego miasto zostało podzielone na 26 historyczno-zwyczajowych dzielnic, bowiem przedsięwzięcie to ze swego założenia ma dotyczyć najbliższego otoczenia. W Dąbrowie przyjęto zasadę, że możliwość zgłoszenia projektu ma każdy mieszkaniec, który ukończył 16 rok życia, a jego pomysł popiera co najmniej 15 innych mieszkańców jego dzielnicy. Projekt sporządza się na specjalnym wniosku przygotowanym przez Urząd Miejski.

Z początkiem lutego rozpoczęła się w Dąbrowie szeroka kampania informacyjna. Na stronie internetowej urzędu, w specjalnej zakładce do Przeglądu Dąbrowskiego, w innych materiałach informacyjnych, a także w mediach lokalnych i obywatelskich pojawiły się szczegółowe informacje o modelu, np. jak sporządzić i złożyć wniosek, gdzie można uzyskać pomoc przy jego przygotowaniu czy z kim go opracować. W Internecie przez cały czas dostępne są bieżące informacje o pracach nad budżetem partycypacyjnym.

Aktualnie (od 8 kwietnia do 20 maja) trwa

w Dąbrowie okres, w którym mieszkańcy mogą składać swoje propozycje. Jeszcze przed projektowaniem znali oni kwoty zagwarantowane na realizację projektu w każdej z dzielnic. Propozycje do budżetu partycypacyjnego mieszkańcy mogą składać listownie, elektronicznie bądź osobiście.

Po 20 maja pracownicy urzędu będą mieli 90 dni na weryfikację złożonych projektów. Polegać ona będzie m.in. na sprawdzeniu, czy proponowana inwestycja dotyczy gruntów gminnych, czy jest możliwość współpracy z innym właścicie-

Dąbrowa Górnicza prezentowała swój model budżetu partycypacyjnego podczas niedawnego Zgromadzenia Ogólnego ZMP w Kołobrzegu.

Fot. E. Parchimowicz

lem terenu, czy w danym miejscu nie jest zaplanowane już jakieś przedsięwzięcie.

Od września do października toczyć się będzie dyskusja na temat złożonych propozycji podczas Dzielnicowych Forum Mieszkańców. Ich celem będzie uzgodnienie listy projektów skierowanych pod głosowanie. Spotkania takie odbywać się będą w każdej z 26 dzielnic i służyć prowadzeniu dialogu i dyskusji wokół propozycji

projektów złożonych przez mieszkańców. Zorganizowane będą w obiektach użyteczności publicznej, w dni powszednie i w godzinach popołudniowych, zwoływane na 30 dni przed ich terminem.

Samo głosowanie mieszkańców nad projektami trwać ma 5 dni. Głosować będzie można osobiście w punktach konsultacyjnych w dzielnicach, korespondencyjnie (na adres urzędu) lub elektronicznie. Każdy głosujący otrzyma 10 punktów, które będzie musiał rozdzielić na poszczególne projekty. Następnie na podstawie przyznanych punktów stworzony zostanie ranking projektów. Na jego podstawie przyznane będą środki niezbędne do realizacji projektu, w kolejności od projektu, który otrzymał największą liczbę punktów, aż do wyczerpania wszystkich środków przysługujących dzielnicy. Jeśli nie rozdysponuje się wszystkich środków z danej dzielnicy lub nie zostaną dla niej zgłoszone żadne projekty, prezydent miasta może przesunąć je do dzielnicy o największej frekwencji.

Ogłoszenie listy projektów, których realizacja przewidziana będzie w 2014 roku nastąpi pod koniec roku bieżącego.

4 kwietnia br. w Urzędzie Miejskim w Dąbrowie Górniczej odbyło się inauguracyjne spotkanie powołanego przez Prezydenta Miasta Zespołu ds. Budżetu Partycypacyjnego złożonego z pracowników UM. Jego zadaniem jest wspieranie prac między komórkami urzędu. Podczas spotkania zwracano uwagę, że budżet nie ograniczy się tylko do zrealizowania przedsięwzięć zgłoszonych przez dąbrowian, ale pokaże też oczekiwania, jakie mają mieszkańcy poszczególnych dzielnic.

Prezydent miasta Zbigniew Podraza podkreślił, że budżet partycypacyjny to duże wyzwanie dla urzędu, jednak warto podjąć. Wiadomo, że nie wszystkie projekty mieszkańców uda się zrealizować w przyszłym roku. Jednak opinie uzyskane podczas prac nad budżetem będą cenną wskazówką przy planowaniu innych miejskich przedsięwzięć.

(epe)

Partycypacja to inaczej współuczestniczenie. Dzięki Budżetowi Partycypacyjnemu mieszkańcy gminy, dzielnicy lub osiedla mogą uczestniczyć w projektowaniu lokalnych wydatków. Władze oddają pewną część budżetu do dyspozycji mieszkańcom, którzy sami decydują, na co przeznaczyć pieniądze.

Po raz pierwszy Budżet Partycypacyjny został wprowadzony w mieście Porto Alegre w Brazylii w 1989 roku. Model ten przez wiele lat podlegał najbardziej dynamicznemu rozwojowi właśnie w Ameryce Południowej. Dziś Budżet Partycypacyjny jest coraz popularniejszy również w Europie.

Z życia miast

GŁOGÓW, POLKOWIC Aglomeracja Miedziowa

Prezydenci Głogowa, Polkowic i Lubina podpisali wspólną deklarację o utworzeniu AGLOMERACJI MIEDZIOWEJ. Są oni zdania, że ścisła współpraca umożliwi stawienie czoła wyzwaniom, jakie niosą najbliższe lata. Do aglomeracji mogą przystąpić inne samorządy. [więcej](#)

ŻORY Bezpłatna komunikacja miejaska

Biorąc pod uwagę względy społeczne, ale również ekologiczne, władze Żor postanowiły wprowadzić bezpłatną komunikację miejską dla wszystkich mieszkańców. Specyfika miasta sprawia, że w Żorach jest bardzo tani system komunikacji – wprowadzenie bezpłatnych przejazdów zwiększy wydatki miejskie z 2,4 do 3,3 mln zł rocznie. [więcej](#)

INOWROCŁAW Ogólnopolskie Forum Ratownictwa

„Bezpieczeństwo epidemiologiczne w zakażeniach, skażeniach i zatruciach środowiskowych” – pod takim hasłem przebiegało tegoroczne XVIII Ogólnopolskie Forum Ratownictwa w Inowrocławiu. Odbływały się warsztaty i wykłady dla uczestników obrad, mieszkańcy korzystali z bezpłatnych badań profilaktycznych, prezentowany był sprzęt ratownictwa chemicznego. [więcej](#)

KARTUZY 90. urodziny miasta

Szczególnym wydarzeniem dla każdej miejscowości posiadającej status miasta jest rocznica nadania praw miejskich, którą obchodzi się jako swoje urodziny. W 2013 roku swoje 90-te urodziny obchodzą Kartuzi, które prawa miejskie otrzymały 29 marca 1923 r. [więcej](#)

JELENIA GÓRA Nowoczesna wizja miasta

Jelenia Góra wraz z niemiecką gminą Boxberg O. L z Saksoni od lutego 2013r. realizuje projekt Movi – Cities (Modern Vision of Cities). Jest to innowacyjne rozwiązanie dotyczące kreowania ładu przestrzennego w zabudowie miejskiej na pograniczu polsko – saksońskim. Projekt jest dofinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska – Saksonia 2007 – 2013. Całkowita wartość projektu to 834 600 euro, a kwota dofinansowania wynosi 709 410 euro. Projekt będzie realizowany do 30 czerwca 2014 r.

KATOWICE Europejski Kongres Gospodarczy

W dniach 13-15 maja 2013 r. w Katowicach odbędzie się kolejna, piąta już edycja Europejskiego Kongresu Gospodarczego, największej imprezy gospodarczej w Europie Środkowej. Kongres jest trzydniowym cyklem debat i spotkań z udziałem sześciu tysięcy gości z Polski i z innych krajów europejskich. W blisko stu sesjach bierze co roku udział kilkuset panelistów. [więcej](#)

ŚWIDNICA Kongres Regionów 2013

Tradycyjnie w Świdnicy odbędzie się czwarty już Ogólnopolski Kongres Regionów. W dniach 11-13 czerwca 2013 roku świat biznesu, przedsiębiorcy i inwestorzy spotkają się z przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego.

Patronat merytoryczny nad IV Kongresem Regionów objęli: Związek Powiatów Polskich, Związek Miast Polskich oraz Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej. [więcej](#)

KONIN Mistrzostwa samorządowców w tenisie

Miasto Konin i Związek Miast Polskich zapraszają tenisistów-samorządowców na kolejne Mistrzostwa Polski, które odbędą się w Koninie w dniach 13-16 czerwca br. Honorowy patronat nad imprezą objął Ryszard Grobelny - Prezes Związku Miast Polskich. [więcej](#)

GDYNIA I KASZUBY PÓŁNOCNE Gotowi na lato

Gminy i powiaty NORDY wspólnie zainaugurowały sezon letni 2013. O tym jak bogata jest oferta turystyczna tego regionu świadczy konferencja, która odbyła się 25 kwietnia 2013 r. w Rewie. Tam - 21 gmin i powiatów należących do Metropolitalnego Forum Wójtów, Burmistrzów, Prezydentów i Starostów NORDA wspólnie zaprezentowało atrakcje nadchodzącego sezonu letniego w Gdyni i Północnych Kaszubach: zarówno największe imprezy kulturalne i sportowe miast i powiatów NORDY, jak i piękne oraz ciekawe miejsca, które warto w nich odwiedzić. [więcej](#)

Nagrody Rady Europy

9 polskich miast oraz 1 gmina zostało w tym roku laureatami nagród europejskich przyznawanych corocznie przez Radę Europy. Nagrodę główną otrzymały dwa miasta: niemieckie Altötting oraz węgierska Tata. Na krótkiej liście miast ubiegających się o Nagrodę Europy znalazły się w tym roku dwa polskie miasta – **Poznań i Słupsk**.

Rada Europy jak co roku przyznała także nagrody niższej rangi. 11 europejskich gmin otrzymało Tablicę Honorową – w tym **Lublin i Nysa**, 18 samorządów nagrodzono Flagą Europejską – w tym **Giżycko, Gołdap, Korfantów i Świeciechów**, a Dyplomy Europejskie przyznano 26 samorządom, w tym **Bielsku-Białej, Kobylnicy, Staremu Miastu oraz Swarzędzowi**.

(epe)

KOMUNALNA GOSPODARKA MIESZKANIOWA

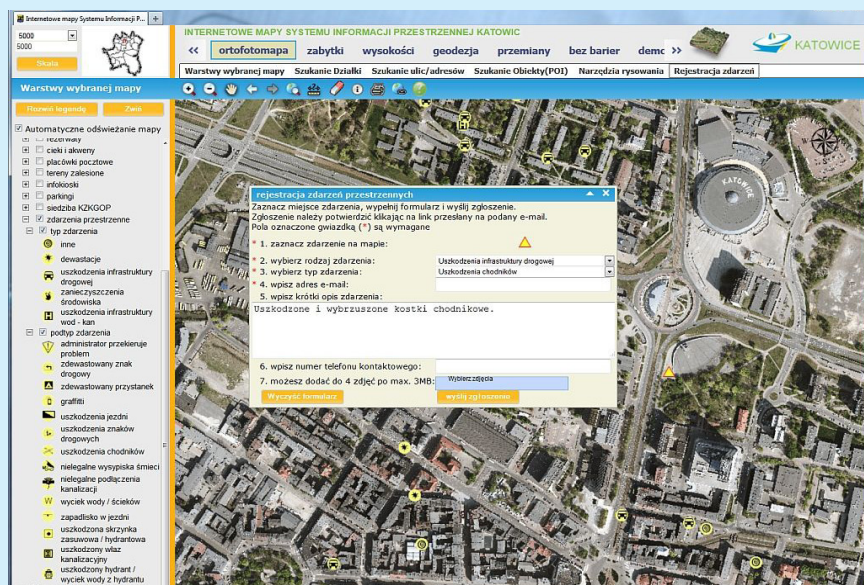
KATOWICE

Aplikacja na poprawę porządku

Celem praktyki Elektroniczna rejestracja zgłoszeń o zaistniałych zdarzeniach przestrzennych jest zwiększenie efektywności działań zmierzających do utrzymania czystości i porządku na obszarze miasta, dzięki poprawie przepływu informacji między jednostkami administracyjnymi miasta, właścicielami i zarządcami określonych terenów, a także aktywizacja mieszkańców dzięki umożliwieniu im łatwego przekazywania informacji o lokalizacji, szczegółach zauważonych nieprawidłowości.

Wdrożona aplikacja umożliwia mieszkańcom elektroniczną rejestrację zgłoszeń o zaistniałych zdarzeniach przestrzennych (dewastację, uszkodzenia infrastruktury, graffiti, uszkodzenia infrastruktury wodno-kanalizacyjnej itp.). Aplikacja została opracowana jako jeden z modułów mapowych - dostępnych w internecie - interaktywnego planu Katowic. Mapa bazuje na zasobach miejskiego systemu informacji przestrzennej.

Rejestracja zdarzeń daje możliwość pozyskania informacji o podmiocie odpowiedzialnym za utrzymanie porządku na wybranym terenie w granicach administracyjnych miasta oraz wskazanie miejsca

Rejestracja zgłoszeń o zdarzeniach jest możliwa za pośrednictwem internetowych map Systemu Informacji Przestrzennej Katowic dostępnych pod adresem: <http://mapserver.um.katowice.pl/> w serwisie mapowym ortofotomapa. Obecnie portal udostępnia 11 serwisów tematycznych.

Fot. Arch. UM w Katowicach

zauważonych nieprawidłowości. Mechanizmy mapy sprawiają, że przesłane zgłoszenie trafia do właściwych służb, co w konsekwencji prowadzi do optymalizacji działań miejskich służb interwencyjnych.

Dzięki temu rozwiązaniu informacje o zdarzeniu pozyskiwane są bezpośrednio. Nastąpił wzrost efektywności pracy oraz skrócił się czas obiegu informacji między komórkami, jednostkami organizacyjnymi miasta i innymi, od momentu

zgłoszenia danego zdarzenia do chwili podjęcia reakcji. Korzyści z zastosowanej praktyki to również większe zaangażowanie społeczności w poprawę bezpieczeństwa i jakości życia w mieście, wzbudzenie w mieszkańcach odpowiedzialności za dobro publiczne, wzmocnienie zaufania do administracji samorządowej i poprawa wizerunku miasta.

Koszt wdrożenia nowego portalu to 285 480 zł ■

JAWORZNO

Motywacyjny system

Praktyka „Zmiany w systemie wynagrodzeń w oparciu o wartościowanie stanowisk pracy” realizowana przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Jaworznie dotyczy reorganizacji w sposobie zarządzania przedsiębiorstwem w obszarze systemu wynagrodzeń.

Zaproponowane rozwiązanie dotyczy zmiany systemu wynagrodzeń i oparcie go na wartościowaniu stanowisk pracy w całym przedsiębiorstwie. Model wynagradzania zdefiniowano w opracowanej tabeli wynagrodzeń, odrębnie dla stanowisk umysłowych i robotniczych oraz w oparciu o taryfikator kwalifikacyjny. Tym samym zlikwidowano wynagrodzenie godzinowe dla stanowisk robotniczych, wprowadzając wynagrodzenie ryczałtowe, zlikwidowano także dodatek stażowy.

W efekcie podjętych działań wprowadzono stawki oparte o wycenę wartości pracy i faktyczną złożoność stanowiska. Całość zmian została oparta o analizę rynku wynagrodzeń w branży wodociągowej, niwelując tym samym przejawy ewentualnej dyskryminacji płacowej i demotywacyjnego charakteru dotychczas obowiązującego systemu płacowego.

Bazą wyjściową do podjęcia zmian był audyt systemu wynagrodzeń w przedsiębiorstwie, który wskazał na wiele rozbieżności w stosowanej polityce płacowej w stosunku do uregulowań formalnych i prawnych. Wysokość dodatków funkcyjnych, stażowych oraz premii naliczana była od podstawy wynagrodzenia, co powodowało różnicowanie dodatków przy tym samym wkładzie pracy i jednakowym stażu pracy. Dodatkowym mankamentem systemu była jego uznaniowość, brak mierzalnych wskaźników i jasno opisanych kryteriów przyznawania premii. Biorąc pod uwagę przeobra-

żenia, jakie w ostatnim czasie objęły przedsiębiorstwa branży wodociągowej, celem analizy rynku wynagrodzeń w tej branży była analiza tendencji rynkowych dotyczących wynagrodzeń branżowych, porównanie minimalnych i maksymalnych stawek wynagrodzeń w poszczególnych grupach stanowisk i spójność MPWiK Jaworzno na tle branży, wyznaczenie i analiza współczynnika rozpiętości płac, analiza rozpiętości płac w ramach poszczególnych grup stanowisk, analiza wynagrodzeń branżowych w kontekście zmian zachodzących w systemach wynagrodzeń (m.in. likwidacja nagród jubileuszowych, likwidacja dodatku stażowego, zmiana struktury wynagrodzeń itp.). Analiza przeprowadzona została na podstawie danych pozyskanych od innych przedsiębiorstw wodociągowych w województwie śląskim.

Jednorazowe koszty związane z opracowaniem i budową systemu to 79 000 zł. ■

LOKALNA GOSPODARKA ENERGETYCZNA

WARSZAWA

Energooszczędna oświata

Rozwiązanie pod nazwą „Monitoring zużycia energii i kosztów energii w jednostkach oświatowych” polega na uzyskiwaniu od operatorów, funkcjonujących na obszarze miasta, na podstawie wcześniej skorelowanych baz, operatów zużycia energii elektrycznej, ciepła sieciowego i gazu wraz z dostarczonymi przez samorząd danymi identyfikacyjnymi urządzeń pomiarowych.

System został opracowany i wdrożony przez etatowych pracowników Wydziału Energetyki Miejskiej Biura Infrastruktury Urzędu m.st. Warszawy i obsługuje około 1191 jednostek oświatowych, obejmuje 869 liczników energii elektrycznej, 537 umów o dostarczenie

ciepła systemowego i 618 wodomierzy. Dane dotyczące zużycia są pozyskiwane kwartalnie dla energii elektrycznej, rocznie dla ciepła w ujęciu miesięcznym oraz rocznie dla gazu w ujęciu rocznym, a następnie przekazywane do jednostek obsługi ekonomicznej placówek oświatowych, aby określić roczne koszty zużycia. Zebrane w ten sposób informacje są wykorzystywane do prowadzenia analiz dotyczących optymalizacji mocy zamówionej, oceny energochłonności i gospodarowania energią w obiektach oświatowych.

System umożliwia ocenę efektywności energetycznej, ułatwiając racjonalne kierowanie środków na modernizację i remonty oraz daje możliwość dokonywania porównań energochłonności dla nieruchomości pełniących te same funkcje.

Dzięki temu monitoringowi uzyskano zmniejszenie kosztów związanych z redukcją mocy zamówionej o około 600 000 zł rocznie. Zużycie energii elektrycznej w 2011 r. wynoszące 42 290 802 kWh spadło o 1 262 520 kWh w stosunku do zużycia w 2010 r., co w przeliczeniu na emisję CO₂ wynosi 1 262 520 kg.

Roczna opłata dla operatorów za przekazywane dane za energię elektryczną wynosi 4920 zł, a za ciepło – 6449 zł. Roczne dane zużycia gazu operator przekazuje bezpłatnie.

Wdrożone rozwiązanie eliminuje nieefektywne i nieprecyzyjne pozyskiwanie danych z około 30 000 faktur rocznie. Scalone i jednakowo sformatowane dane zużycia i kosztów umożliwiają pełną analizę porównawczą. ■

BIELSKO-BIAŁA

Edukacja dla klimatu

Kampania „Bielsko-Biała chroni klimat” to zaplanowane na wiele lat działania edukacyjno-promocyjne skierowane głównie do mieszkańców miasta, promujące efektywne korzystanie z energii i innych mediów oraz poszanowanie środowiska i klimatu.

Opiera się na realizowanym przez miasto projekcie ENGAGE, mającym na celu zaangażowanie jak największej liczby mieszkańców gminy do działań na rzecz zmniejszenia zużycia energii oraz podjęcia innych wysiłków zmierzających do ochrony zasobów środowiska naturalnego i klimatu.

Kampania ma doprowadzić do współpracy różnych podmiotów funkcjonujących na terenie gminy: władz lokalnych, firm i instytucji oraz obywateli. W pierwszym okresie głównym narzędziem komunikacji jest akcja plakatowa polegająca na pozyskaniu 300 różnych osób i instytucji (Ambasadorów Klimatu), którzy wraz z własnym wizerunkiem prezentują na plakacie również swoje zobowiązanie prośrodowiskowe. Część z Ambasadorów Klimatu (obiekty miejskie, firmy oraz mieszkańcy) jest monitorowana pod kątem redukcji zużycia energii na przestrzeni jednego roku i najnowsze wyliczenia pokazują, że w grupie obiektów miejskich i firm uzyskany za rok 2011 efekt oszczędności

energetycznych wynosi 5,52%, a efekt redukcji emisji CO₂ - 5,86%. Dzięki publicznej prezentacji prośrodowiskowych postaw znanych osób i obiektów, a także sąsiadów i znajomych, obywatele miasta są inspirowani do podjęcia choćby najdrobniejszych wysiłków na rzecz obniżenia zużycia energii, wody i innych mediów. Wystawa obejmująca 300 pla-

tucje kulturalne i społeczne, firmy, centra handlowe i zakłady przemysłowe. Z przekazem tematycznym można obecnie dotrzeć, posiadając bazę indywidualnych kontaktów (ok. 1100 e-maili i kontaktów telefonicznych, ok. 70 kontaktów na facebooku), a także komunikując bieżące wydarzenia i ogłoszenia poprzez specjalnie stworzoną stronę www,

profil na facebooku i YouTube oraz blog tematyczny. Na potrzeby kampanii i dla jej rozpoznawalności wśród mieszkańców, zaprojektowano logo, wyprodukowano baner informacyjny, a także gadżet edukacyjny o praktycznym zastosowaniu – termometr LCD na ścianę z przeznaczeniem do indywidualnego użytku w pomieszcze-

Festiwal Dobrej Energii w Bielsku-Białej zorganizowany w 2012 roku.

Fot. Arch. UM w Bielsku-Białej

katów tzw. Ambasadorów Klimatu pojawia się przy okazji różnych wydarzeń w mieście.

Poprzez social media oraz dwie edycje szkolnych i przedszkolnych konkursów „Sznuj energię, chroń klimat” została pozyskana znaczna część lokalnej społeczności: środowiska szkolne i przedszkolne wraz z rodzicami, insty-

tu. Specjaliści przygotowujący „Plan działań na rzecz zrównoważonej energii dla miasta Bielsko-Biała” – dokument ujmujący różnorodne działania na rzecz realizacji pakietu 3x20 do roku 2020 – obliczyli, że 1% zmniejszenie zużycia energii przez każdego mieszkańca miasta przyniosłoby roczną redukcję emisji CO₂ do atmosfery o 6200 ton. ■

POZNAŃ

Badania termowizyjne budynków

Uświadomienie mieszkańców problemu niewłaściwego gospodarowania energią ciepłą – taki cel miał program „Trzymaj ciepło” – program bezpłatnych badań termowizyjnych budynków na terenie wybranych osiedli domów jednorodzinnych, który powstał z inicjatywy Wydziału Ochrony Środowiska UM Poznania przy współpracy z partnerami: poznańskie spółki z Grupy Dalkia (Dalkia Poznań i Dalkia Poznań ZEC).

Ogrzewanie niedostatecznie izolowanych budynków powoduje ogromne straty finansowe. Projekt polegał na przeprowadzeniu bezpłatnych badań termowizyjnych, dzięki którym mieszkańcy otrzymali opisane zdjęcia zrobione kamerą termowizyjną. Wykonane zdjęcia pozwalają mieszkańcom ocenić stopień strat energii powstałych w skutek niedocieplenia budynku, złej jakości wykonania usługi lub wad materiałów użytych do ocieplenia budynku. Każdy z właścicieli nieruchomości otrzymał obszerny kilkunastostronnicowy raport z badania. Raporty zawierały m.in. informacje o miejscu i warunkach meteorologicznych

panujących podczas badania, dane techniczne wykorzystanego sprzętu oraz termogram budynku z opisem ewentualnych nieprawidłowości w tzw. ochronie cieplnej budynku. Dzięki termogramom możliwe jest zaplanowanie działań zmniejszających zużycie energii przed następnym okresem grzewczym. W efekcie przeprowadzenia akcji m.in. przebadano 1323 budynki jednorodzinne i przekazano właścicielom raporty zawierające informacje o stanie budynku, a także przekonano 30% uczestników do konieczności przeprowadzenia działań mających na celu zmniejszenie zużycia energii. ■

BIELSKO-BIAŁA

Czystsze powietrze

Problem niskiej emisji w mieście jest efektem korzystania z nieekologicznych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych. Dlatego w 2007 r. w mieście wdrożono „Kompleksowy program ochrony powietrza atmosferycznego”, który miał spowodować ograniczenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery miasta z budynków mieszkalnych.

Osiągnięcie zamierzonego celu było możliwe przez zlecenie mieszkańcom wykonania zadania publicznego, zgodnie z zasadami programu, polegającego na wymianie w budynkach mieszkalnych istniejących węglowych kotłów starego typu na ekologiczne źródła ciepła dzięki dotacji określonej w regulaminie programu. Aby wypłacić mieszkańcom dotację, gmina co roku zacią-

ga preferencyjną pożyczkę z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, która może zostać częściowo umorzona przy wydatkowaniu środków pozostałych do spłacenia na cele ekologiczne. Co roku Rada Miejska w Bielsku-Białej przyjmuje uchwały dotyczą-

Program polega na wymianie w budynkach mieszkalnych istniejących węglowych kotłów starego typu na ekologiczne źródła ciepła dzięki dotacji.

Fot. Arch. UM w Bielsku-Białej

ce realizacji „Kompleksowego programu ...”.

Na podstawie danych z „Planu zaopatrzenia w ciepło...” oraz innych szacunków określono przybliżoną liczbę budynków w Bielsku-Białej, które potencjalnie mogłyby uczestniczyć w programie. Założono, że z ponad 12 000 obiektów zgłoszonych do udziału, w programie może pozostać od 12 do 35%.

Dzięki wykorzystaniu czynnika ekonomicznego w procesie inwestycyjnym został osiągnięty długofalowy cel społeczny, jakim jest poprawa zdrowia mieszkańców, a także zwiększenie bezpieczeństwa użytkowania urządzeń grzewczych, wzrost świadomości w dziedzinie energooszczędności i ekologii. Duże zainteresowanie mieszkańców programem i ich zaangażowanie w jego realizację pokazały, że warto prowadzić komunikację z mieszkańcami właśnie w sprawach związanych z efektywnością energetyczną. ■

RADLIN

Solary dla mieszkańców

Wymiana kotła c.o. na źródło ekologiczne, zastosowanie instalacji solarnej oraz montaż instalacji kolektorów słonecznych na potrzeby c.w.u. - takie działania modernizacyjne zakładają skierowany do właścicieli domów jednorodzinnych Program Ograniczenia Niskiej Emisji (PONE) w Radlinie.

Został on wdrożony w 2009 roku, przy udziale środków z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, a głównym jego celem było, tak ważne dla śląskich gmin, obniżenie niskiej emisji, a zwłaszcza zmniejszenie emisji pyłów.

Dopłaty do instalacji urządzeń solarnych rozpoczęto już w 2003 r. Początkowo były to dopłaty tylko do konkretnego urządzenia, a od 2009 roku także do montażu ekologicznych kotłów i instalacji solarnych c.w.u. Wzrosła też znacznie kwota dofinansowania.

W latach 2009-2011 w programie uczestniczyło 244 mieszkańców. Dzięki podjętym działaniom zlikwidowano kotły na paliwo stałe w 110 budynkach, a w 134 budynkach zastosowano instalacje kolektorów słonecznych. W roku 2012 zaplanowano 31 modernizacji kotłów stałopalnych oraz montaż 44 instalacji kolektorów słonecznych.

Maksymalny koszt urządzenia solarnego finansowanego przez program określono na 15 000 zł (możliwy jest wybór droższego rozwiązania), z czego gmina pokrywała w pierwszym etapie prowadzenia projektu 70% (10 500 zł) a mieszkaniec 30% (4 500 zł). W chwili obecnej gmina pokrywa 60% kosztów. Osiągnięte efekty ekologiczne w latach 2009-2011 wynoszą: pył – 16,08 kg/a, SO₂ – 11,73 kg/a, NO_x – 439 kg/a, CO – 18514 kg/a, b-a-p – 2 kg/a, CO₂ – 866095 kg/a, energia ze źródeł odnawialnych – 792 GJ/a.

Więcej informacji o praktykach znajduje się na stronie www.dobrepraktyki.pl.

Materiał przygotowała
Joanna Proniewicz

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Współpraca partnerska narzędziem aktywnego obywatelstwa

Europejski Rok Obywateli

Rok 2013 został przez Komisję Europejską ogłoszony Europejskim Rokiem Obywatelstwa. Związek Miast Polskich od wielu lat popularyzuje w Polsce ideę współpracy miast partnerskich, dlatego wiążąc tę aktywność z priorytetami UE realizuje w tym roku projekt pt. **Współpraca partnerska narzędziem aktywnego obywatelstwa (Act4T)**.

Inicjatywa realizowana jest przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej, w ramach programu „Europa dla Obywateli – środki wsparcia 2013”.

Partnerami Związku w realizacji projektu są Czeski Związek Miast i Gmin, Słowacki Związek Miast i Gmin, Niemiecka Sekcja Rady Gmin i Regionów Europy, Francuska Sekcja Rady Gmin i Regionów Europy

oraz Sieć Sweden – Emilia Romagna.

W ramach projektu zaplanowano m.in. dwie konferencje międzynarodowe. Pierwsza z nich odbędzie się w Gdańsku 23-24 maja br. Jej tematem wiodącym będą źródła i możliwości finansowania współpracy międzynarodowej. Druga z konferencji zaplanowana jest jesienią tego roku w Krakowie i poświęcona bę-

dzie aktywności oraz motywowaniu obywateli do zaangażowania w działania w ramach współpracy partnerskiej.

Trzecim elementem projektu jest adresowany do młodzieży konkurs na realizację krótkiego materiału filmowego, prezentującego współpracę partnerską miasta, widzianą oczami młodego pokolenia. Związek Miast Polskich prosi miasta o pomoc w popularyzacji tego przedsięwzięcia. Szczegóły dotyczące konkursu i projektu znajdują się na stronie www.polityka-zagraniczna-samorzad.info w zakładce Act4T.

**Alicja Stachowiak,
Katarzyna Paczyńska**

Zapraszamy

uczniów szkół średnich, studentów oraz młodzież zainteresowaną tematyką europejską,
w wieku od 16 do 25 lat, do udziału

w konkursie na realizację filmu

Współpraca międzynarodowa gminy z perspektywy młodych mieszkańców

Termin nadsyłania prac: 14.06.2013

Więcej informacji: www.polityka-zagraniczna-samorzad.info

Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej. Projekt lub publikacja odzwierciedlają jedynie stanowisko ich autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w nich zawartość merytoryczną.

Ukraińskie miasto poszukuje partnera

Ukraińskie miasto Zaporże zainteresowane jest rozpoczęciem współpracy – na szczeblu władz samorządowych - z polskim miastem.

Proponowane obszary współpracy to wymiana doświadczeń w zakresie pracy organów samorządowych, rozwój turystyki, ochrona środowiska, wymiana kulturalna i młodzieżowa. Dotychczas z polskimi

partnerami współpracowały uczelnie i zakłady pracy.

Zaporże jest stolicą obwodu i liczy ponad 700 tys. mieszkańców. Jest jednym z głównych miast przemysłowych Ukrainy (przemysł metalurgiczny, hut-

niczy, motoryzacyjny, energetyczny). Jest to też ośrodek o bogatych tradycjach historycznych, leżąca na Dnieprze wyspa Chortyca była centrum osadnictwa kozackiego. Obecnie mieści się tam zrekonstruowana osada kozacka i Muzeum Kozactwa.

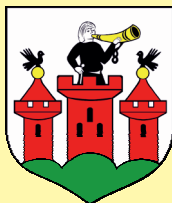
W mieście działają organizacje skupiające osoby polskiego pochodzenia, a w ramach ich działalności oraz na uczelniach prowadzona jest nauka języka polskiego.

Miasta zainteresowane podjęciem współpracy prosimy o kontakt z zespołem ds. współpracy z zagranicą w Biurze Związku Miast Polskich, tel. 61 633 50 56.

(STA, KP)

Związek Miast Polskich

Miasta Łęczyca i Uniejów

Unia Miasteczek Polskich

II Konferencja
z cyklu
Oblicza małych miast
ROZWÓJ CZY DEGRADACJA ?
(Małe miasta w polskiej polityce miejskiej)
Łęczyca, Uniejów, 16-17 maja 2013

16 maja, czwartek

- od 10:00** rejestracja uczestników
- 10:30 – 12:00** spacer po Łęczycy
(start - Ratusz, Pl. Kościuszki)
- od 12:00** lunch
(Hotel Chrobry, Topola Królewska 37a)
- 13:30 – 18:30** 1.Otwarcie (13:30 - 14:00)
2.Miasteczka w polskiej polityce
miejskiej (14:00 - 16:00)
przerwa kawowa (16:00 - 16:30)
3.Finansowanie rozwoju lokalnego
a budżety małych miast (16:30 - 18:30)

- 19:00 – 21:00** kolacja
(Hotel Chrobry, Topola Królewska 37a)
- 21:00 – 21:30** przejazd do Uniejowa
(Hotel Lawendowe Termy, Uniejów,
ul. Abpa Jakuba Świnki 10)

17 maja, piątek

- 10:00 – 12:00** Uniejów - strategiczne podejście
do rozwoju
(Hotel Lawendowe Termy, Uniejów,
ul. Abpa Jakuba Świnki 10)
- 12:00** lunch

X EDYCJA KONFERENCJI
„PR W SAMORZĄDZIE I ADMINISTRACJI PAŃSTWOWEJ”
pod hasłem: Zobacz jak zmienia się miasto!

Katowice, 22-24 maja 2013 r.

3 kluczowe tematy:

- Tajniki nowych technik i metod komunikacji (1 dzień Konferencji)
Marketing polityczny (2 dzień Konferencji)
Marketing miejsc (3 dzień Konferencji)

Organizatorzy: Grupa PRC i Urząd Miasta Katowice
Patronat Związku Miast Polskich

Więcej informacji - www.prwsamorzadzcie.pl

„Samorząd Miejski” - miesięcznik wydawany przez Związek Miast Polskich.

Adres wydawcy: ul. Robocza 42, 61-517 Poznań.

„Samorząd Miejski” redaguje zespół w składzie: Ewa Parchimowicz – redaktor naczelna,
Joanna Proniewicz, Hanna Hendrysiak. Oprawa graficzna, skład: Krzysztof Paczyński.

Adres redakcji: ul. Robocza 42, 61-517 Poznań, tel. 61 63 350 54, fax 61 63 350 60,

http://www.zmp.poznan.pl/strona-68-samorzadz_miejski.html, e-mail: redakcja@zmp.poznan.pl